

Føroyska fiskivinnan í danska fólkatinginum

Spurningur til fiskimálaráðharran viðvíkjandi føroyskari umboðan í norðurlanda fiskivinnunevnd

Danski fólkatingsmaðurin, Poul Dalsager, sum er valdur fyri danska javnaðarflokkin, og sum fyrri kortum var í Føroyum av teirri orsök, at hann er umboðsmaður danska javnaðar flokksins í realredittstovninum, setti júst um tað mundi at fólkingið fór heim í feriu ein spurning fram til fiskivinnu-málaráðharran. Hesin spurningurin snúði seg um beinleiðis føroyska umboðan í nevndini fyri norðurlanda fiskivinnu-mál.

Føroyar sjálvstøðuga umboðan?

Spurningurin hjá Dalsager ljóðaði soleiðis:

»Vil ráðharrin arbeiða fyri at Føroyar fáa sjálvstøðuga umboðan í nevndini fyri norðurlanda fiskivinnu-mál?»

Og Dalsager setti fylgjandi fram sum orsök til spurningin:

»Tey føroysku áhugamálini í nevndini verða í lotuni varðveitt soleiðis, at Føroyar yvirtekur eitt danskt umboð í nevndini.

Tá ein sammetur hetta við tí sum er hent í Norðurlanda Ráðnum viðvíkjandi føroyskari umboðan, eigur tað at vera rimiligt, at Føroyar eisini fáa

sjálvstøðuga umboðan í nevndini.

Fiskivinnu-málaráðharrin, A. C. Normann, hevur nú svarað hesum spurninginum, og ljóðar svar hansara soleiðis:

Tey einstaku londini avgeru

Norðurlandanevndin viðvíkjandi fiskivinnuspurningum varð í sinnari tíð sett á stovn aftaná avtalu millum fiskimálaráðharrarnar, og í virkisskránni, sum er góðkend av teimum, er tað fastsett, at umboðanin hjá hvørjum einkultum landi í mesta lagi má vera fyra sessir, soleiðis at tað samstundis verður skipað so, at teir fyra umboðsmenninir verða sundurlutaðir við tveimum frá umsitingini og tveimum frá fiskivinnuni. Fyri at broyta hesa samanseting kreyst játtan frá øllum limalondunum, og tá spurningurin fyrr hevur verið viðgjörður, hevur semja um broytan ikki kunnað fingist í lag.

Fyri at ganga teim føroysku ynskjunum á móti so nógv sum til bar, gjørdi fiskivinnu-málaráðið í 1967 sáttmála við forsetismálaráðið um at lata tað

Poul Dalsager — setti spurningin fram

føroyska heimastýrið fáa ein av teim fyra dansku sessunum í nevndina. Aftaná hetta hevur eitt føroyskt umboð tikið lut í fundinum, eins og tað føroyska landsstýrið undan hvørjum fundi hevur fingið frágreiðing um tilætlaðu dagsskránni, soleiðis at møguleiki er fyri at seta fram uppskot til hennara.

Spurningurin um sjálvstøðuga føroyska umboðan má eftir minum tykki framvegis standa í sambandi við stöðuna hjá hinum limalondunum, men tað

REIÐARAVIRKI
HEILSOLA
Kolonial & útgerð
FLAKAVIRKI
HERMETIKK
TIMBURHANDIL
KLEDNABØÐ
SLEIPSTØÐ
SHELL-AVGREIÐSLA

DEILDIR:

SKÁLA SKIPASMIÐJA &
HANDILSVIRKI, SKÁLA
Skipasmið . Turkivirki . Handil

HANDELSHUSET
PESCADERO A-S
Strandgade 27A . København K
Tlf ASTA 1830 . Telex 5290

Pf. J. F. KJØLBRO

Klaksvík . Føroyar
Telefon 5489 . Telex 20
Telegramadr.: Kjølbros Klaksvík

tykist rimiligt, áðrenn hesin spurningurin kanska av nøggjum verður reistur yvir fyri minum norðurlanda starvsbrøðrum, at biða eftir tí endaliga úrslitinum viðvíkjandi føroyskari umboðan í Norðurlanda Ráðnum.

micky.

Skrivstovuamaður

Ungur maður, helst við útbúgving í skrivstovuarbeði, søkist skjótast.

Sjálvskrivað umsókn við upp lýsningum um aldur og arbeiði og avrit av møguligum prógv-tøkum, verður at senda til

HAVNAR SJÚKRAKASSA,
Box 126,
3800 Tórshavn

FØROYA

BANKI

bauki FØROYA

Rasmus sigur:

Restorffs-øl!

Týskland eftir 2. heimsbardaga

(Framhald)

Willy Brandt móti Konrad Adenauer, tann ungi Berlinborgarstjórin móti tí gamla CDU-kanslaranum, tann nøggja tíðin móti tí farnu, modernaða zettarliðið móti aldurdominum! Var tað ikki júst hetta stríðið millum fortíð og nútíð, sum hevði gjørt at J. F. Kennedy var blivin amerikanskur forseti og kundi hesin stemningur ikki yvirforast til Vesturtýskland? Sum yvirborgarstjóri í Vesturberlin hevði Brandt gjørt eitt útmærkað arbeiði bæði á innanríkis- og uttanríkispolitiskum økinum. Møguleikin skuldi verið har, hildu menn, men royndin við Willy Brandt sum kanslara-valevni var hóast alt ikki so væl umhugað! Í Vesturberlin var Brandt tann aksepteraði leiðarin. Ikki í Vesturtýsklandi, í eygunum á flestu vesturtýskarum var Willy Brandt »annarleiðis« — hann var emigrantur.

Ein týskari, sum var emigrantur í Hitlerlúðini, verður ikki góðtikin í sínum vesturtýska fòðilandi. Hann verður mettur av teimum flestu sum ein vánaligur maður. Og eitt afturat við Willy Brandt, hann hevði verið útlendskur statsborgari, og tað vóru tey fægstu, sum góðtøku rimuligu frásøgnina, sum segði, at nazista stjórn

in hevði tikið hansara týska statsborgararætt, og tí var tað, at hann tók imóti norska tilboðnum um at bliva statsborgari har í staðin fyri at liva sum statsleysur. Hann var komin til Berlin aftaná kríggið, í norskum uniformi, av tí at hann var pressuattché við norsku militærstøðina har. At hugsa ser ein týskari í fremmandum uniformi! Men tað var ikki alt, hann hevði í sínum ungu døgum verið vinstrasosialist, also ein rebellur. Hann hevði í emigrati-ónstíðini »kempað móti sínum egna fólki« — tey fægstu góðtøku, at hann hevði barst móti nazismuni sum blaðmaður og rithøvund, og hevði roynt at fáa hetsingargældini at skilja »hitt Týskland«, og greiða frá muninum á brotsmonnum og øðrum týskarum.

Øll hesi skitnu vápnini blivu nýtt móti kanslarakandidatinum hjá SPD í valstríðinum í 1961. Menninir, sum stóðu aftan fyri hesi álop á Brandt, vóru ymsa staðni at finna, t. d. innan bólk- ar í GDU, í nýnazistiskum-nati-onalistiskum rørslum, men serliga vóru tað menn, sum stóðu Franz Josef Strauss nær sum vóru teir grammastu og grov-astu.

Berlinmúrurinn varð gjörður beint undir valstríðinum í 1961,

og kom hetta óivað Brandt væl við reint psykologiskt, men val-úrlíðið bleiv ikki so gott, sum væntað. Alment vóru sosialde-mokratarnir væl nøgdir við úrslitið, teir vunu næstan 2 milli-ónir nýggjar atkvøður og 21 nýggjar tingmenn; men stóra gjøgnumbrotið var ikki eydnast — skansin í Bonn var ikki tik-in í hesum sinni.

Eitt sindur um víðurskiptini í eystara part av Týsklandi. Týska demokratiska tjóðveldið er ein statur, sum ikki er til sambært almennu stóðu Vesturtýsklands, ið hvussu so er ikki á tann hátt sum eysturtýskarar sjálvir nevna sín stat, Deutsche demokratische Republik. DDR er 108.304 kvadratkilometur stórt og hevur 17 mill ibúgar, men í almennum politiskum málbrúki vestanfyri verða ymsar umskrivningar nýttar, fyri at sleppa frá at góðkenna henda partin av Týsklandi sum ein su-verenan stat, sum t. d. Sovjet-ische Resatzungszone ella bara die Zone, Mitteldeutschland ella um politikkarar tora at taka heitið DDR á varnarnar so kloyta teir hitt ólukkku so-genannte uppi frammanfyri. Heitið »Mitteldeutschland« um DDR skal siga frá, at Vestur-týskland ikki metir Eysturtýsk-land sum eysturtýskt landøki tí

Bonnstjórnin heldur enn alment fast við at týska ríkið áðrenn 1937 er veruleiki og tí eru tað Preussen, Pommern og Schlesi-en, sum av røttum eru eystari-partur av Týsklandi og ikki DDR sum liggur mitt imillum vestara og »eystara« partin av »ríkinum«. Men annars er van-ligasta útrykki vestanfyri um stat, stjórn og fólkid eystanfyri heitið »drüben« — tey haryviri.

Fram við tí 1381 kilometur langa markinum millum Eystur- og Vesturtýskland er tað eysturtýsku megin ein ógvuliga góð markaverja. Vestast er ein dupult- ella trí- fyra dupult pikatræðssperring, aftan fyri hana ein deysðszoni sum er 500 m breiður har finna vit soverðið sum minufeltir, loypigjavar betongbunkarar og vaktorn, so aftur pikatræður og kontroll-mark — ein sperringarketa sum offieilt skal tryggja DDR móti sabotørum vestanefir, men í veruleikanum byrgir fyri at ong in eysturtýskari flýggjar vestur-um.

Aftan fyri hetta mark, sum Vesturtýskland als ikki góð-kennir sum statsmark liva 17 milliönir týskarar. Í fyrsta sosi-alistiska tjóðveldi Týsklands sum teir eisini ynda at nevna seg, hava teir sett sær sum endamá, at koma upp á sið-

una av Vesturtýsklandi í fram-leiðslu og vælstandi. Fram-leiðsluorkan í Vesturtýsklandi er 25 pst. størri enn í Eystur-týsklandi, og um bílar og íbúð-ir skulu takast sum útrykk fyrj vælstandi, so fara tað at ganga nógv ár enn, áðrenn DDR er komið á javnt við Vest-urtýskland. Har hevur 8. hvor íbúgvi egnan bíl, eystanfyri er ein persónbilur pr. 43 íbúgar. Í tjóðarskeiðinum 1950 til 1964 vórðu 7,5 mill. íbúðir gjørdar í Vesturtýsklandi í DDR blivu bert 850.000 íbúðir tiknar í nýtslu sama tjóðarskeið. Í Vest-urtýsklandi er arbeiðstíðin fyrj 1 kilo av kaffi 4 tímar í Eystur-týsklandi 29 tímar, soleiðis er lagið um tú metir saman. Langt er eftir á mál hjá eysturtýsk-arunum, men hóast alt so má to viðmerkjast, at hetta landið hevur í dag hægsta livifótin í Eystureuropa. Um vit taka øll ídnaðarlond í heiminum og sammeta, so er Eysturtýskland ógvuliga frammalaga, millum tiggju tey fremstu í framleiðslu-orku, DDR hevur í tjóðarskeið-inum 1954 til 1965 firafaldað ídnaðarframleiðsluna, uttanríkis-handilin er seksfaldaður og bruttótjóðarinntøkan er vaksin við 7,4 pst. árliga.

(Framhald)